Ainm: _____ **Dáta:** _____ **Scór:** _____

Bunúsacha an chibearshlándála agus bagairtí ar líne
Cosc

Bagairtí cibearshlándála, ballaí dóiteáin líonra, fíordheimhniú il-fhachtóra, creataí slándála

ACHOIMRE FOGHLAMA AR BHUNTÚS CIBEARSHLÁNDÁLA

SLÁNAITHE

CRIPTIÚ SONRAÍ

Caighdeán AES 256-giotán

COMHLÍONTACH

CAIGHDEÁIN DHOMHANDA

Creataí GDPR agus CCPA

IONTAOBHAS NIALASACH

POLASAÍ ROCHTANA

Fíordheimhniú ilfhachtóra

Fáilte! Treoraíonn an paca gníomhaíochtaí seo thú trí bhunphrionsabail Bhunghnéithe na Cibearshlándála agus Chosc Bagairtí ar Líne. Déanfaidh tú iniúchadh ar bhagairtí bogearraí mailíseacha, fíordheimhniú il-fhachtóra, ballaí dóiteáin líonra, agus creataí freagartha ar eachtraí.

SEICPHOINTÍ NA BILEOGE OIBRE

- [ ] **Cuid 1-4: Máistrigh cibearshlándáil agus cosc bagairtí.**
- [ ] **Cuid 5-7: Réitigh tras-fhocail agus puzail cuardaigh focal.**
- [ ] **Cuid 8-9: Réitigh cás-staidéir agus dúshlán cód.**
- [ ] **Cuid 10: Déan athbhreithniú ar leathanaigh Ceisteanna Coitianta bunúsacha agus ardleibhéil.**
- [ ] **Cuid 11: Féach ar 10 bhfíric spéisiúla ón domhan fíor.**
- [ ] **Breis: dúshlán Smaoinigh go tapa.**

Oscail Treoir VPN.com ar Chibearshlándáil

URL: https://www.vpn.com/ga/slandail-dhigiteach/

Do threoirmhapa foghlama: bunghnéithe na cibearshlándála

- Veicteoirí coitianta bogearraí mailíseacha, fioscaireachta agus ionraidh líonra corparáidigh a aithint.
- Gnáthrialuithe cibearshlándála lena n-áirítear MFA, ballaí dóiteáin, agus cosaint críochphointe a chur i bhfeidhm.
- Meas nósanna imeachta freagartha ar eachtra chun tionchair sáruithe sonraí a mhaolú.
- Anailísigh fachtóirí riosca eagrúcháin agus ailíniú slándála faoi threoirlínte NIST.
- Cumraigh cleachtais ghlanachta slándála chun credential stuffing uathoibrithe a mhaolú.

TREORACHA AR THREOIR CHIBEARSHLÁNDÁLA

Freagair na ceisteanna ilrogha agus fíor/bréagach, comhlánaigh na habairtí le bearnaí leis an mbanc focal, meaitseáil sainmhínithe, agus réitigh an crosfhocal agus an cuardach focal. Cuir do chuid eolais i bhfeidhm ar chosc bagairtí. Críochnaigh leis an ngníomhaíocht bhreise Smaoinigh go tapa.

BUNTÚS CIBEARSHLÁNDÁLA AGUS COSC AR BHAOIL (RÉAMHRÁ)

Cosnaíonn cibearshlándáil líonraí, córais agus sonraí ó ionsaithe digiteacha neamhúdaraithe. Is comhpháirteanna riachtanacha de chosaint líonra corparáideach iad nósanna láidre slándála a fhorbairt, ballaí dóiteáin a chumrú, fíordheimhniú il-fhachtóra a cheangal, agus foireann a oiliúint chun bagairtí a aithint.

LÉIGH GACH SEICPHOINTE GO CÚRAMACH AGUS ROGHNAIGH NÓ SCRÍOBH AN FREAGRA CEART.

Seicphointe 1: Dúshlán ilrogha

1. 1. Cad é príomhchuspóir ionsaí fioscaireachta?
   - A. Dintiúir agus sonraí íogaire úsáideoirí a ghoid
   - B. Infheictheacht inneall cuardaigh an tsuímh ghréasáin a fheabhsú
   - C. Toilleadh bandaleithid an líonra a mhéadú
   - D. Macasamhlú ionad sonraí cúltaca a bhainistiú

2. 2. Cén mheicníocht a sholáthraíonn an chosaint cuntais is láidre?
   - A. Fíordheimhniú ilfhachtóra ag baint úsáide as eochracha crua-earraí
   - B. Pasfhocail chasta a nuashonraítear gach tríocha lá
   - C. Logáil isteach cuntais a theorannú d'uaireanta gnó
   - D. Ainm úsáideora an chuntais a cheilt ó eolairí poiblí

3. 3. Cad a shainíonn ualach ionfhabhtaithe bogearraí fuascailte?
   - A. Comhaid chórais a chriptiú agus íocaíocht a éileamh
   - B. Sraitheanna méarchláir a logáil go ciúin chuig freastalaithe cianda
   - C. Fógraíocht gan údarás a insealladh isteach i mbrabhsálaithe
   - D. Acmhainní CPU áitiúla a úsáid chun cripteairgeadra a mhianadóireacht

4. 4. Conas a théann saothrú zero-day i bhfeidhm ar chosaintí slándála?
   - A. Díríonn sé ar leochaileachtaí gan phaiste anaithnide
   - B. Díchumasaíonn sé an balla dóiteáin chorparáideach go huathoibríoch
   - C. Cuireann sé iallach ar an gcóras athbhunú crua a dhéanamh
   - D. Ní éilíonn sé aon bhuiséad le leigheas

5. 5. Cén creat a rialaíonn rialuithe slándála corparáide?
   - A. Treoirlínte Chreat Cibearshlándála NIST
   - B. Sonraíochtaí scéimre doiciméid W3C HTML5
   - C. Lámhleabhair suiteála tiománaí printéara
   - D. Sainmhínithe prótacail ródúcháin IETF

Seicphointe 2: Dúshlán Fíor nó Bréagach

6 **Ceist F/B 6**

6. Ní dhéanann ionsaithe fioscaireachta spriocdhíriú ach ar chuntais ríomhphoist phearsanta.

Fíor Bréagach

7 **Ceist F/B 7**

7. Cabhraíonn fíordheimhniú ilfhachtóra le hionsaithe líonta dintiúr a bhlocáil.

Fíor Bréagach

8 **Ceist F/B 8**

8. Scrúdaíonn ballaí dóiteáin an trácht líonra chun rochtain neamhúdaraithe ar phoirt a bhlocáil.

Fíor Bréagach

9 **Ceist F/B 9**

9. Éilíonn leigheas saothruithe zero-day nuashonruithe sainmhínithe antaivíris caighdeánacha.

Fíor Bréagach

10 **Ceist F/B 10**

10. Is freastalaí mealltóireachta é honeypot a úsáidtear chun coirpigh chibear a mhealladh.

Fíor Bréagach

Seicphointe 3: Príomhthéarmaí a chur isteach

Léigh gach abairt thíos agus líon isteach an bhearna leis an téarma ceart ón mBanc Focal.

1. Suiteálann riarthóirí líonra _____ chun trácht isteach a scagadh.

2. Úsáideann ionsaitheoir _____ lae nialais chun paistí córais a sheachaint.

3. Seolann ionsaitheoirí ríomhphoist spoofáilte chuig fostaithe mar chuid de ghníomhaíocht a dtugtar _____ uirthi.

4. Is foirm scriosach é ransomware a ghlasálann sonraí úsáideora; is é an chatagóir ghinearálta ná: _____ .

5. Laghdaíonn _____ láidir pasfhocal an baol go ngoidfear dintiúir.

6. Chun cumarsáid íogair a chosaint, cuireann úsáideoirí prótacail i bhfeidhm a bhaineann le _____ .

BANC FOCAL FOCLÓIRE

BALLA DÓITEÁIN BOGEARRAÍ MAILÍSEACHA CRIPTIÚ EXPLOIT FIOSCAIREACHT
ILFHACTAR RANSOMWARE SLÁINTEACHAS

Scríobh do fhreagraí anseo:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Seicphointe 4: Meaitseáil coincheapa slándála

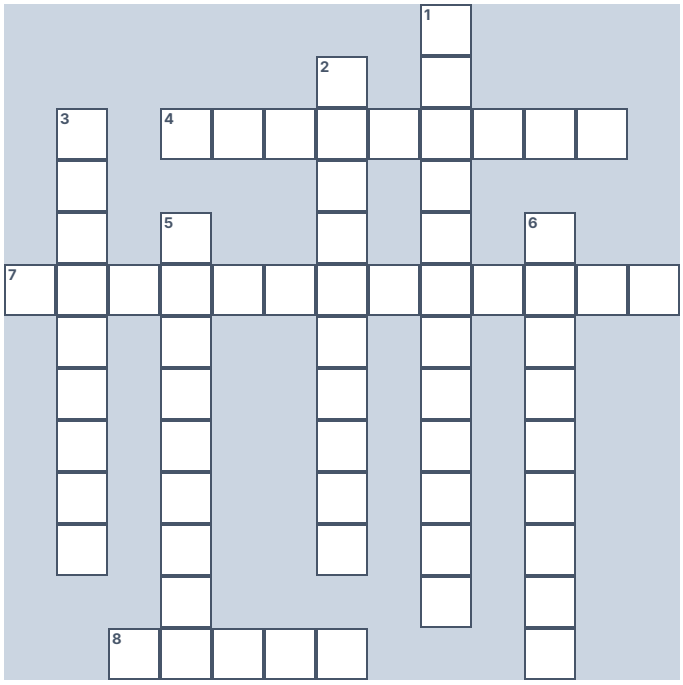
MEAITSEÁIL SAINMHÍNITHE

Meaitseáil gach téarma foclóra ar chlé lena shainmhíniú ceart ar dheis trí scríobh na litreach comhfhreagraí (A-H) sa bhosca ionchuir inlíonta.

☐	1. Bagairt ransomware	A	Treoirlínte struchtúrtha cosúil le NIST a úsáidtear chun rioscaí cibear a bhainistiú.
☐	2. Fíordheimhniú Ilfhachtóra	B	Plean struchtúrtha chun sáruithe slándála a láimhseáil agus a mhaolú.
☐	3. Ionsaí zero-day	C	Bacainn líonra a scagann trácht de réir rialacha slándála.
☐	4. Mealladh Honeypot	D	Bogearraí mailíseacha a chriptíonn sonraí agus a éilíonn íocaíocht airgeadais as díchriptiú.
☐	5. Balla dóiteáin ionghabhála	E	Leas a bhaint as leochaileacht sula n-eisítear paiste ón díoltóir.
☐	6. Freagairt d'eachtra	F	Dea-chleachtais chun dintiúir agus eochracha fíordheimhnithe a bhainistiú.
☐	7. Sláinteachas pasfhocal	G	Bailíochtú slándála a éilíonn dhá fhachtóir fíordheimhnithe nó níos mó.
☐	8. Creat slándála	H	Córas mealltach a bunaíodh chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh agus a anailísiú.

Seicphointe 5: Crosfhocal

Réitigh an crosfhocal trí litreacha a chlóscríobh sna boscaí bána gníomhacha. Freagraíonn na huimhreacha do na leideanna thíos.

TRASNA

4. Plean struchtúrtha chun sáruithe slándála a láimhseáil agus a mhaolú (9)

7. Bacainn líonra a scagann trácht de réir rialacha slándála (13)

8. Treoirlínte struchtúrtha, mar NIST, a úsáidtear chun rioscaí cibear a bhainistiú (5)

SÍOS

1. Dea-chleachtais chun dintiúir agus eochracha fíordheimhnithe a bhainistiú (12)

2. Bogearraí mailíseacha a chriptíonn sonraí agus a éilíonn íocaíocht airgid chun iad a dhíchriptiú (10)

3. Córas mealltach a bunaíodh chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh agus a anailísiú (9)

5. Bailíochtú slándála a éilíonn dhá fhachtóir fíordheimhnithe nó níos mó (9)

6. Leas a bhaint as leochaileacht sula n-eisíonn díoltóir paiste (9)

Seicphointe 5, rogha eile: Leideanna crosfhocail inrochtana

Is féidir le húsáideoirí léitheora scáileáin agus méarchláir freagraí na crosfhocal a chlóscríobh go díreach sna réimsí téacs thíos.

TRASNA

4 trasna: Plean struchtúrtha chun sáruithe slándála a láimhseáil agus a mhaolú (9 litir):

7 trasna: Bacainn líonra a scagann trácht de réir rialacha slándála (13 litir):

8 trasna: Treoirlínte struchtúrtha, mar NIST, a úsáidtear chun rioscaí cibear a bhainistiú (5 litir):

SÍOS

1 síos: Dea-chleachtais chun dintiúir agus eochracha fíordheimhnithe a bhainistiú (12 litir):

2 síos: Bogearraí mailíseacha a chriptíonn sonraí agus a éilíonn íocaíocht airgid chun iad a dhíchriptiú (10 litir):

3 síos: Córas mealltach a bunaíodh chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh agus a anailísiú (9 litir):

5 síos: Bailíochtú slándála a éilíonn dhá fhachtóir fíordheimhnithe nó níos mó (9 litir):

6 síos: Leas a bhaint as leochaileacht sula n-eisíonn díoltóir paiste (9 litir):

Seicphointe 6: Cuardach focal i bhfolach

Aimsigh na 8 dtéarma eochair-fhoclóra atá i bhfolach san eangach thíos. Is féidir focail a bheith cothrománach, ingearach, nó trasnánach.

S S I Q T I P R V U O U U K A
A I E P M K A A N V I G G P Q
H A X Y J K V N J Y L W Y P J
C L I Z I J N S A E F I A S A
A A J F W E K O Z K H E K Q N
E I J A F O K M N D A N C D H
T N I B A P R W L P C W T I Y
N A F Y S G X A W H T F R T N
I L U K R D T R S L A P L M S
A H K P H Y P E L W R U N Y Q
L B A L L A D O I T E A I N Q
S B A F R E A G A I R T L P M
B L P O T A M E A L A I F I N
Y B Z Z Y B N V X M C F P W Q
Q X H E T A E R C Y C W L F G

LIOSTA FOCAL FOCLÓIRE

RANSOMWARE ILFHACTAR LANIALAIS POTAMEALA BALLADOITEAIN
FREAGAIRT SLAINTEACHAS CREAT

Seicphointe 6, rogha eile: Meaitseáil foclóra inrochtana

Meaitseáil gach ceann de na 8 dtéarma foclóra ón Cuardach Focal lena sainmhíniú ceart trí scríobh na litreach (A-H) sa spás folamh.

TÉARMAÍ FOCLÓIRE

- **A. RANSOMWARE**
- **B. ILFHACTAR**
- **C. LANIALAIS**
- **D. POTAMEALA**
- **E. BALLADOITEAIN**
- **F. FREAGAIRT**
- **G. SLAINTEACHAS**
- **H. CREAT**

SAINMHÍNITHE AGUS GLEANNTA MEAITSEÁLA

_____ 1. Bacainn líonra a scagann trácht de réir rialacha slándála.

_____ 2. Plean struchtúrtha chun sáruithe slándála a láimhseáil agus a mhaolú.

_____ 3. Bogearraí mailíseacha a chriptíonn sonraí agus a éilíonn íocaíocht airgid chun iad a dhíchriptiú.

_____ 4. Bailíochtú slándála a éilíonn dhá fhachtóir fíordheimhnithe nó níos mó.

_____ 5. Dea-chleachtais chun dintiúir agus eochracha fíordheimhnithe a bhainistiú.

_____ 6. Treoirlínte struchtúrtha, mar NIST, a úsáidtear chun rioscaí cibear a bhainistiú.

_____ 7. Leas a bhaint as leochaileacht sula n-eisíonn díoltóir paiste.

_____ 8. Córas mealltach a bunaíodh chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh agus a anailísiú.

Seicphointe 7: Dúshlán focal measctha

Dí-mheascaigh na litreacha thíos chun príomhchoincheapa agus téarmaí cibearshlándála a nochtadh. Scríobh do chuid freagraí sna boscaí ionchuir a sholáthraítear.

1. RWMOARAESN
2. SLIIALAAN
3. ABIETINLOADAL
4. AANAESTHCSLI
5. TALRCHIAF
6. LAOAEPMAT
7. AFRTIARGE
8. TCEAR

Gníomhaíocht bhreise: Smaoinigh go tapa

3 FHREAGRA DO GACH CATAGÓIR. BUAILEANN AN CHÉAD DUINE A LÍONANN AN LIOSTA.

1	Poist sa chibearshlándáil			
2	Cúiseanna le bogearraí a nuashonrú			
3	Rudaí ar féidir le balla dóiteáin iad a bhlocáil			
4	Comharthaí rabhaidh i ríomhphost			
5	Rudaí a dhéanann tú cúltaca díobh			
6	Cineálacha cibearionsaithe a bhfuil cáil orthu			
7	Rudaí a fhéadfaidh potaí meala a mhealladh			
8	Faisnéis nár cheart duit a roinnt choíche			
9	Comharthaí go bhfuil ríomhaire ionfhabhtaithe			
10	Scannáin nó seónna faoi haiceálaithe			
11	Sraitheanna slándála ar féidir leat a thógáil			
12	Rudaí le cleachtadh i druil slándála			
13	Uirlisí slándála a bhfuil aithne agat orthu			
14	Daoine ar féidir leat cabhair TF a iarraidh orthu			
15	Focail a thosaíonn le 'cibear'			

Seicphointe 8: Cás-staidéir ar chibearshlándáil

Cuir na coincheapa a d'fhoghlaim tú i bhfeidhm chun na cásanna fíorshaoil thíos a réiteach.

CÁS-STAIDÉAR 1: STRAITÉIS ATHGHABHÁLA RANSOMWARE

👷

Cás: Tá líonra corparáideach ionfhabhtaithe le ransomware, rud a ghlasálann bunachair shonraí ríthábhachtacha. Éilíonn na hionsaitheoirí íocaíocht cripteavaluta de $100,000. Tá cúltacaí as líne ag an gcuideachta ó 24 uair an chloig ó shin.

Ceist phlé: Déan anailís ar rioscaí an íocaíochta, agus meas an straitéis téarnaimh.

CÁS-STAIDÉAR 2: COSAINTÍ AR CREDENTIAL STUFFING

👷

Cás: Tá ionsaí líonadh dintiúir ar sheirbhís ar líne, agus tá hackers ag tástáil na milliún péire ainm úsáideora/pasfhocal a goideadh ó shuíomhanna eile.

Ceist phlé: Déan mionchur síos ar mheicníocht an ionsaithe seo, agus déan achoimre ar dhá chóras cosanta.

Seicphointe 9: Díchódaigh an cód

Cosnaíonn gairmí cibearshlándála sócmhainní líonra ó aisteoirí bagartha ar líne. Úsáid an eochair Litir-go-Uimhir thíos chun an teachtaireacht a dhíchódú trí na litreacha comhfhreagracha a scríobh sna spásanna folmha.

EOCHAIR CHRIPTITHE LITIR-GO-UIMHIR

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10

K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16 Q=17 R=18 S=19 T=20

U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26

3 1 15 13 8 14 1 9 7 8 4 15 3 8 15 18 1 19

12 5 6 9 15 18 4 8 5 9 13 8 14 9 21

9 12 6 8 1 3 20 1 9 18

Teachtaireacht díchódaithe:

COMHAIRLE: FREAGRAÍONN GACH UIMHIR DO SHUÍOMH NA LITRE SIN SAN AIBÍTIR (M.SH. 1 = A, 2 = B, 26 = Z).

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi chibearshlándáil – bunleibhéal (Cuid A)

Athbhreithnigh ceisteanna agus freagraí coitianta maidir le laghdú bagairtí ar líne.

Q1: Cad é príomhchuspóir na cibearshlándála?

Is é an príomhchuspóir líonraí, feistí agus sonraí a chosaint ó rochtain neamhúdaraithe, ionsaithe agus damáiste de thaisme.

Q2: Conas a dhéanann fioscaireacht difriúil ó fhioscaireacht shleá?

Is feachtas ríomhphoist leathan é fioscaireacht a dhíríonn ar úsáideoirí randamacha, agus déanann fioscaireacht shleá spriocdhíriú ar dhaoine ar leith ag úsáid sonraí pearsantaithe.

Q3: Cad é balla dóiteáin líonra?

Is córas slándála líonra é balla dóiteáin a dhéanann monatóireacht agus scagadh ar thrácht isteach agus amach bunaithe ar rialacha slándála réamhshainithe.

Q4: Cén fáth a bhfuil fíordheimhniú ildhéanach (MFA) riachtanach?

Cuireann MFA ciseal cosanta ríthábhachtach leis, ag cosc rochtana fiú má ghoideann nó má bhriseann ionsaitheoirí na príomhdhintiúir phasfhocail.

Q5: Cad a shainmhíníonn víreas ríomhaire?

Is bogearraí mailíseacha féinmhacasamhlaithe é víreas a cheanglaíonn é féin le comhaid ghlana agus a scaipeann trasna córas nuair a fhorghníomhaítear é.

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi chibearshlándáil – bunleibhéal (Cuid B)

Athbhreithnigh ceisteanna agus freagraí coitianta maidir le laghdú bagairtí ar líne.

Q6: Conas a ghlasálann bogearraí fuascailte sonraí áitiúla?

Úsáideann bogearraí fuascailte algartaim chripteagrafacha chun comhaid úsáideoirí a chriptiú, rud a fhágann nach féidir iad a léamh go dtí go gcuirtear eochair dhíchriptithe i bhfeidhm.

Q7: Cad é leochaileacht zero-day?

Is locht slándála i mbogearraí é zero-day nach bhfuil ar eolas ag an díoltóir, rud nach bhfágann aon am chun paiste a fhorbairt roimh an saothrú.

Q8: Cad é ról chreat NIST?

Soláthraíonn creat NIST treoirlínte agus caighdeáin dheonacha chun cabhrú le heagraíochtaí rioscaí cibearshlándála a bhainistiú agus a laghdú.

Q9: Cad é plean freagartha ar eachtra slándála?

Is tacar nósanna imeachta doiciméadaithe é chun sáruithe slándála agus comhréiteach líonra a bhrath, a chuimsiú agus téarnamh uathu.

Q10: Conas a bhaineann innealtóireacht shóisialta leas as úsáideoirí?

Úsáideann innealtóireacht shóisialta ionramháil shíceolaíoch chun fostaithe a mhealladh le pasfhocail a nochtadh nó comhaid mhailíseacha a íoslódáil.

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi shlándáil – ardleibhéal (Cuid C)

Déan iniúchadh ar ghnéithe teicniúla ardleibhéil de chreataí slándála, anailís bogearraí mailíseacha, agus comhlíonadh sonraí.

Q1: Conas a sháraíonn ionsaí DDoS freastalaithe gréasáin?

Comhordaíonn ionsaí DDoS na milliúin gléasanna botnet a chuaigh i gcontúirt chun freastalaí a thuilleadh le trácht, rud a ídíonn teorainneacha bandaleithid agus LAP.

Q2: Cad é an difríocht idir criptiú siméadrach agus neamhshiméadrach?

Úsáideann criptiú siméadrach eochair amháin le haghaidh criptithe agus díchriptithe, agus úsáideann criptiú neamhshiméadrach péire eochracha poiblí agus príobháideacha.

Q3: Conas a dhéanann hacálaithe ionsaithe instealladh SQL?

Ionchuireann ionsaitheoirí orduithe SQL mailíseacha isteach i réimsí foirme, ag mealladh an bhunachair sonraí chúl-deireadh chun taifid úsáideoirí neamhúdaraithe a scaoileadh.

Q4: Cad é gluaiseacht cliathánach in ionsaithe líonra?

Is é an teicníc é ina n-úsáideann ionsaitheoirí rochtain tosaigh ar fhreastalaí chun córais idirnasctha eile ar an líonra inmheánach a chomhréiteach.

Q5: Conas a atreoraíonn spoofáil DNS trácht gréasáin?

Athraíonn spoofáil DNS taifid taisce an fhreastalaí ainmneacha, ag seoladh úsáideoirí dleathacha chuig suíomhanna gréasáin mailíseacha atá cosúil leis na fearainn sprice.

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi shlándáil – ardleibhéal (Cuid D)

Déan iniúchadh ar ghnéithe teicniúla ardleibhéil de chreataí slándála, anailís bogearraí mailíseacha, agus comhlíonadh sonraí.

Q6: Cad é comhartha slándála crua-earraí?

Is gléas fisiciúil é (cosúil le YubiKey) a ghineann cruthúnais fíordheimhnithe cripteagrafacha, ag tairiscint an chosanta is mó i gcoinne fioscaireachta cianda.

Q7: Conas a úsáideann foirne slándála potaí meala bréige?

Imscarann foirne freastalaithe bréige neamh-táirgeachta chun ionradh a bhrath go luath agus patrúin ionsaithe gníomhaithe gan údarás a anailísiú.

Q8: Cad é prionsabal na pribhléide is lú?

Is é an caighdeán slándála é cearta rochtana úsáideoirí a theorannú don íosmhéid is gá chun a róil oibre a chomhlíonadh.

Q9: Conas a dhéanann ionsaí Fear-sa-Lár leas as naisc?

Idircheapann ionsaitheoir cumarsáid idir dhá ghléas ar líonraí gan chriptiú agus athraíonn sé í, ag goid comharthaí seisiúin agus dintiúir.

Q10: Cad iad táscairí comhréitigh (IOCanna)?

Is leideanna fóiréinseacha sonraí iad IOCanna, ar nós modhnuithe neamhghnácha clárlainne nó trácht IP bradach, a thaispeánann gur sáraíodh córas.

Cuid 11: 10 bhFíric agus Léargas Cibearshlándála ón Domhan Fíor

Athbhreithnigh fíricí fíordhomhanda maidir le sáruithe slándála, sásraí cosanta, agus caighdeáin chomhlíonta.

1. EOLAS SLÁNDÁLA

Scanann ionsaitheoirí an t-idirlíon go leanúnach d'fhreastalaithe leochaileacha agus seolann siad ríomhphoist fioscaireachta chuig bosca isteach fostaithe.

2. EOLAS SLÁNDÁLA

Is fachtóir coitianta i sáruithe sonraí é earráid dhaonna, ar nós cliceáil ar naisc fioscaireachta, agus sin an fáth a bhfuil oiliúint tábhachtach.

3. EOLAS SLÁNDÁLA

Áirítear fíneálacha dlí, caillteanas custaiméirí, imscrúdú agus deisiú i gcostais sáraithe sonraí, agus is féidir leo na milliúin dollar a bhaint amach.

4. EOLAS SLÁNDÁLA

Is é MFA atá frithsheasmhach in aghaidh fioscaireachta, ar nós eochracha slándála crua-earraí, an cineál MFA is láidre agus an caighdeán a spreagann CISA. [2]

5. EOLAS SLÁNDÁLA

Tá bogearraí fuascailte fós ina mbagairt mhór do líonraí fiontair, agus áitíonn CISA ar chúltacaí criptithe as líne mar phríomhchosaint. [4]

6. EOLAS SLÁNDÁLA

Tá sé fheidhm lárnacha i NIST Cybersecurity Framework 2.0 (2024): Govern, Identify, Protect, Detect, Respond, Recover. [1]

7. EOLAS SLÁNDÁLA

Déanann róbónna credential stuffing péirí ainm úsáideora agus pasfhocail sceite a thástáil ar scála i gcoinne tairseacha logála isteach baincéireachta agus e-tráchtála.

8. EOLAS SLÁNDÁLA

Tá margaí saothair lae nialais ann ar fud an domhain, áit ar féidir leochaileachtaí ard-déine a dhíol ar shuimeanna móra sula ndéantar iad a paisteáil.

9. EOLAS SLÁNDÁLA

Tuairiscíonn córas mealltóireachta honeypot foláirimh bhriseadh isteach láithreach ós rud é nach bhfuil aon chúis ag úsáideoirí dlisteanacha rochtain a fháil air.

10. EOLAS SLÁNDÁLA

Criptíonn Transport Layer Security (TLS) seisiúin bhrabhsálaí, ag cosc smúdála paicéad ar líonraí Wi-Fi poiblí.

Tagairtí teicniúla agus foinsí

Tá an treoirleabhar staidéir agus na mearaithe idirghníomhacha curtha le chéile ó chaighdeáin dhomhanda NIST, OWASP agus chomhlíonta príobháideachta sonraí.

TAGAIRTÍ ACADÚLA AGUS TIONSCAIL

[1] NIST. (2024). The NIST Cybersecurity Framework (CSF) 2.0.
https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/CSWP/NIST.CSWP.29.pdf

[2] CISA. (n.d.). More than a Password.
https://www.cisa.gov/MFA

[3] CISA. (2023). Phishing Guidance: Stopping the Attack Cycle at Phase One.
https://www.cisa.gov/resources-tools/resources/phishing-guidance-stopping-attack-cycle-phase-one

[4] CISA. (2023). #StopRansomware Guide.
https://www.cisa.gov/stopransomware/ransomware-guide

[5] CISA. (n.d.). Malware, Phishing, and Ransomware.
https://www.cisa.gov/topics/cyber-threats-and-advisories/malware-phishing-and-ransomware

[6] NIST. (2025). SP 800-61 Rev. 3, Incident Response Recommendations and Considerations for Cybersecurity Risk Management: A CSF 2.0 Community Profile.
https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/61/r3/final

[7] NIST. (2025). SP 800-63B-4: Digital Identity Guidelines: Authentication and Authenticator Management.
https://pages.nist.gov/800-63-4/sp800-63b.html

[8] OWASP. (n.d.). SQL Injection.
https://owasp.org/www-community/attacks/SQL_Injection

Freagraí: Seicphointe 1 – Ilrogha

1 **Ionsaithe Fioscaireachta** FIOSCAIREACHT Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Féachann feachtais fioscaireachta le dintiúir agus sonraí íogaire úsáideoirí a ghoid trí úsáid a bhaint as ríomhphoist spúdaithe. Tagairt: OWASP Secure Configuration.

2 **Cosaint chuntais** EOCHAIR MFA Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Soláthraíonn fíordheimhniú ilfhachtóra (MFA) a úsáideann comharthaí crua-earraí an chosaint rochtana cuntais is láidre. Tagairt: NIST Digital Identity.

3 **Bagairt bogearraí fuascailte** BOGEARRAÍ FUASCAILTE Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Criptíonn bogearraí fuascailte córais agus sonraí criticiúla, agus éilíonn siad íocaíocht i gcripteachairgeadra as eochracha díchriptithe. Foinse: Center for Internet Security (CIS).

4 **Leochaileacht lae nialais** LÁ NIALAIS Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Saothraíonn bagairtí lae nialais lochtanna slándála gan paisteáil, anaithnid sular cuirtear paiste díoltóra ar fáil. Luaigh: OWASP Secure Configuration.

5 **Creataí slándála** CREATAÍ Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Cuireann creataí ar nós NIST treoirlínte struchtúrtha ar fáil chun cabhrú le heagraíochtaí rioscaí cibear a bhainistiú agus a laghdú. Tagairt: NIST Digital Identity.

Freagraí: Seicphointe 2 – Fíor nó Bréagach

6 **Fioscaireacht spriocdhírithe** FIOSCAIREACHT — Freagra ceart: Bréagach

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Spriocdhírítear ionsaithe fioscaireachta ar líonraí corparáideacha agus ar chuntais phearsanta araon chun veicteoirí saothraithe a leathnú. Tagairt: OWASP Secure Configuration.

7 **Ceist 7** — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Teastaíonn dara fachtóir ó MFA, mar sin de ghnáth ní leor pasfhocal goidte amháin chun logáil isteach.

8 **Balla dóiteáin trách ta** BALLA DÓITEÁIN — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Scrúdaíonn ballaí dóiteáin an trácht ar phoirt líonra ar leith agus blocálann siad é chun naisc neamhúdaraithe a scagadh amach. Tagairt: Center for Internet Security (CIS).

9 **Freagra ar lá nialais** LÁ NIALAIS — Freagra ceart: Bréagach

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Éilíonn leigheas lochtanna zero-day paistí cóid agus scagadh WAF toisc nach bhfuil sínithe ann fós. Lua: OWASP Secure Configuration.

10 **Mealltaí Honeypot** POT MEALA — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Is freastalaithe mhealltacha iad potaí meala a úsáideann foirne slándála chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh, a chur ar an eolas agus a staidéar. Tagairt: Center for Internet Security (CIS).

Eochracha foclóra agus rúibric mharcála

Rúbraic ghrádaithe don mhúinteoir: Bronn 1 phointe do gach meaitseáil cheart (8 pointe san iomlán) agus téarma comhthéacs (6 pointe san iomlán).

SEICPHOINTE 4: FREAGRAÍ – MEAITSEÁIL COINCHEAPA

D 1. Bagairt ransomware	G 2. Fíordheimhniú Ilfhachtóra	E 3. Ionsaí zero-day	H 4. Mealladh Honeypot
C 5. Balla dóiteáin ionghabhála	B 6. Freagairt d'eachtra	F 7. Sláinteachas pasfhocal	A 8. Creat slándála

SEICPHOINTE 3: FREAGRAÍ – PRÍOMHTHÉARMAÍ

1 BALLA DÓITEÁIN	2 EXPLOIT	3 FIOSCAIREACHT	4 BOGEARRAÍ MAILÍSEACHA
5 SLÁINTEACHAS	6 CRIPTIÚ		

SEICPHOINTE 6, ROGHA EILE: FREAGRAÍ – MEAITSEÁIL FOCAL

1 E – BALLADOITEAIN	2 F – FREAGAIRT	3 A – RANSOMWARE	4 B – ILFHACTAR
5 G – SLAINTEACHAS	6 H – CREAT	7 C – LANIALAIS	8 D – POTAMEALA

NÓTAÍ PLÉ DO MHÚINTEOIRÍ

Príomhthéarmaí:
Seiceáil an féidir leis na daltaí Bagairt ransomware, Fíordheimhniú Ilfhachtóra agus Ionsaí zero-day a mhíniú ina bhfocail féin agus sampla a thabhairt de gach ceann.

Cás-staidéir:
Iarr ar na daltaí a moltaí a bhunú ar fhíricí ón mbileog oibre, ní ar thuairimí.

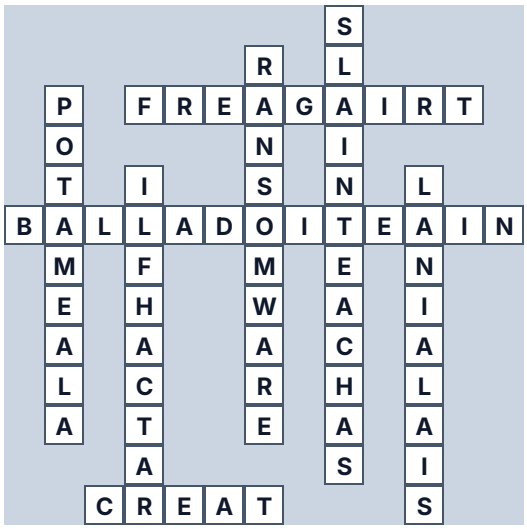
Measúnú foinsí:
Iarr ar na daltaí ráiteas amháin ar a laghad a fhíorú i bhfoinsí na bileoige agus pléigí cén fáth a bhféadfadh figiúirí, praghsanna agus rialacha athrú le himeacht ama.

Eochracha Puzal agus Nótaí don Mhúinteoir

CUR CHUN CINN FOCLÓIR CUARDAIGH

S	S	I	Q	T	I	P	R	V	U	O	U	U	K	A
A	I	E	P	M	K	A	A	N	V	I	G	G	P	Q
H	A	X	Y	J	K	V	N	J	Y	L	W	Y	P	J
C	L	I	Z	I	J	N	S	A	E	F	I	A	S	A
A	A	J	F	W	E	K	O	Z	K	H	E	K	Q	N
E	I	J	A	F	O	K	M	N	D	A	N	C	D	H
T	N	I	B	A	P	R	W	L	P	C	W	T	I	Y
N	A	F	Y	S	G	X	A	W	H	T	F	R	T	N
I	L	U	K	R	D	T	R	S	L	A	P	L	M	S
A	H	K	P	H	Y	P	E	L	W	R	U	N	Y	Q
L	B	A	L	L	A	D	O	I	T	E	A	I	N	Q
S	B	A	F	R	E	A	G	A	I	R	T	L	P	M
B	L	P	O	T	A	M	E	A	L	A	I	F	I	N
Y	B	Z	Z	Y	B	N	V	X	M	C	F	P	W	Q
Q	X	H	E	T	A	E	R	C	Y	C	W	L	F	G

TUAIRISC CROSSWORD

TREOIR DON MHÚINTEOIR AR FHREAGRAÍ CROSFHOCAIL

TRASNA

4 trasna: FREAGAIRT Plean struchtúrtha chun sáruithe slándála a láimhseáil agus a mhaolú (9 litir)

7 trasna: BALLADOITEAIN Bacainn líonra a scagann trácht de réir rialacha slándála (13 litir)

8 trasna: CREAT Treoirlínte struchtúrtha, mar NIST, a úsáidtear chun rioscaí cibear a bhainistiú (5 litir)

SÍOS

1 síos: SLAINTEACHAS Dea-chleachtais chun dintiúir agus eochracha fíordheimhnithe a bhainistiú (12 litir)

2 síos: RANSOMWARE Bogearraí mailíseacha a chriptíonn sonraí agus a éilíonn íocaíocht airgid chun iad a dhíchriptiú (10 litir)

3 síos: POTAMEALA Córas mealltach a bunaíodh chun gníomhaithe mailíseacha a mhealladh agus a anailísiú (9 litir)

5 síos: ILFHACTAR Bailíochtú slándála a éilíonn dhá fhachtóir fíordheimhnithe nó níos mó (9 litir)

6 síos: LANIALAIS Leas a bhaint as leochaileacht sula n-eisíonn díoltóir paiste (9 litir)

Eochair na bhfocal measctha agus réiteach an chóid

Eochair ghrádaithe don ghníomhaíocht dhíchuachta foclóra agus don Dúshlán Cód Rúnda.

EOCHAIR NA bhFOCAL DÍSCRAMBLAITHE

1. RWMOARAESN — **RANSOMWARE**
2. SLIIALAAN — **LANIALAIS**
3. ABIETINLOADAL — **BALLADOITEAIN**
4. AANAESTHCSLI — **SLAINTEACHAS**
5. TALRCHIAF — **ILFHACTAR**
6. LAOAEPMAT — **POTAMEALA**
7. AFRTIARGE — **FREAGAIRT**
8. TCEAR — **CREAT**

EOCHAIR DHÚSHLÁN AN CHÓID RÚNDA

"CAOMHNAIGH DO CHORAS LE FIORDHEIMHNIU ILFHACTAIR"

Freagraí na gcás-staidéar

A Cás-staidéar 1: Straitéis athghabhála Ransomware

Réiteach don mhúinteoir

TREOIRLÍNE GRÁDÚ

Ba cheart do fhreagraí na mac léinn na pointí seo a leanas a chlúdach:

- Anailís cháis: Tá líonra corparáideach ionfhabhtaithe le ransomware, ag glasáil bunachar sonraí criticiúla. Éilíonn na hionsaitheoirí íocaíocht cripteachomhairle $100,000. Tá cúltacaí as líne ón 24 uair an chloig roimhe sin ag an gcuideachta.
- Straitéis agus réiteach molta: Rioscaí an íoctha: Ní ráthaíonn íoc go ndéanfar comhaid a dhíchriptiú, cuireann sé lipéad ar an gcuideachta mar sprioc a íocann, agus maoiníonn sé gníomhaíocht choiriúil. Straitéis athshlánaithe: Ba cheart don fhoireann na hóstaigh ionfhabhtaithe a scoilt, freastalaithe i mbaol a ghlanadh, agus sonraí a athchóiriú ó chúltacaí as líne. Caithfidh siad an veicteoir rochtana tosaigh (fioscaireacht nó ionsaí leasaithe) a phaisteáil chun athionfhabhtú láithreach a chosc.

B Cás-staidéar 2: Cosaintí ar Credential Stuffing

Réiteach don mhúinteoir

TREOIRLÍNE GRÁDÚ

Ba cheart do fhreagraí na mac léinn na pointí seo a leanas a chlúdach:

- Anailís cháis: Tá ionsaí líonta dintiúir ar seirbhís ar líne, agus hackers ag tástáil na milliúin péire ainm úsáideora/pasfhocal a goideadh ó shuíomhanna eile.
- Straitéis agus réiteach molta: Sásra: Baineann ionsaitheoirí leas as athúsáid pasfhocal ar fud suíomhanna ag úsáid róbónna uathoibrithe chun logáil isteach i gcuntais úsáideoirí. Cosaintí: 1. Blocálann fíordheimhniú ildhéanach (MFA) iarrachtaí logála isteach fiú má tá an pasfhocal ceart. 2. Blocálann teorannú ráta agus CAPTCHAnna trácht róbóin uathoibrithe ó spamáil a dhéanamh ar chríochphointí logála isteach.